

MEB'İN YENİ
100'Ü

ÖZETİN
ÖZETİ

ETKİNLİKLER

5. SINIF

SÜREÇ
ODAKLI

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

YAZILI
SENARYOLARI

AKILLI
TAHTA

2. Fasikül
2. Tema, 3. Tema

Türkçe Defterim

Karekod
Çözümlü

Ekstra Ücretsiz
Dijital Platform
3000
Çözümlü Soru
ve Sınırsız
Deneme
Sınavları

5. SINIF TÜRKÇE Fasikül - 2

Bu fasikülün basım, yayım ve satış hakları Editör Yayınevine aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan; fasikülün tümünden veya bölümlerinden, yönergelerinden, ölçme araçlarından, etkinliklerinden ve fasiküldeki modellemelerden esinlenmek, bunları taklit etmek veya benzerini yapmak suçtur. Aynı zamanda elektronik yollarla, fotokopi yoluyla, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz veya dağıtılamaz.

Editör

Turgut MEŞE

Yazar

Komisyon

ISBN

978-605-280-626-5

Sertifika No

40447

Baskı ve Cilt

Özgür WEB Matbaacılık

ANKARA

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.editoryayinevi.com

İÇİNDEKİLER

2. TEMA

- SÖZ GRUPLARINDA ANLAM3
- GEÇİŞ VE BAĞLANTI İFADELERİ13
- PARAGRAF TÜRLERİ17
- METNİN BÖLÜMLERİ22
- HİKÂYE UNSURLARI26
- 1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI / SENARYO - 230

3. TEMA

- SÖZ SANATLARI35
- CÜMLEDE ANLAM41
- METİN TÜRLERİ55
- DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI61
- İSİMLER (ADLAR)67
- 1. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI / SENARYO - 175
- 1. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI / SENARYO - 278

SÖZ GRUPLARINDA ANLAM

- ➔ Birden fazla sözcüğün bir araya gelerek oluşturduğu ifadelere **söz grubu (söz öbeği)** denir.
- ➔ Söz grupları denince aklımıza deyimler, atasözleri, özdeyişler, ikilemeler gelir. Bunlar kuralları belli olan ve kalıplaşmış olan söz gruplarıdır. Bir de bunların yanında, kullanıldığı cümleye veya metne göre şekillenen kalıplaşmamış söz grupları vardır.
- ➔ Ayrıca söz gruplarının, birkaç sözcükten oluşabileceği gibi cümle düzeyinde de olabileceği unutulmamalıdır.

Deyimler

- ➔ Bir olayı ya da durumu etkileyici bir şekilde anlatmak için kullanılan kalıplaşmış söz gruplarına **deyim** denir.
- » Hafife almak » Yufka yürekli olmak
- » İpe un sermek » Kulak asmamak
- » Etekleri tutuşmak » Burnu havada olmak

Deyimlerin Özellikleri

- ➔ Kısa ve özlü bir anlatım vardır. Master ya da cümle hâlinindedir.
- » **Master Hâlinde Olanlar:** Yola çıkmak, yenik düşmek, kendine gelmek, kara kara düşünmek...
- » **Cümle Hâlinde Olanlar:** "Armut piş, ağızıma düş!", "İsmi var, cismi yok.", "İğne atsan yere düşmez..."

Master: Fiilin "-mak/-mek" veya "-ma/-me" ekleri alan ve ad gibi kullanılan biçimdir.

- ➔ Deyimler kalıplaşmış ifadelerdir. Bu nedenle deyim oluşturulan sözcükler değiştirilemez.
- » Çaba harcamak (**Doğru**)
Güç harcamak (**Yanlış**)
- ➔ Deyimler gerçek veya mecaz anlamlı olabilir.

Gerçek Anlıklı Bazı Deyim Örnekleri:

- » Göz göze gelmek
- » Ad koymak
- » Yükte hafif, pahada ağır

Mecaz Anlıklı Bazı Deyim Örnekleri:

- » Diline dolamak (Aynı şeyi durmadan ve her yerde tekrarlamak)
- » Çamur atmak (Birini kötü bir işe karışmış göstermek)

Atasözleri

- ➔ Atalarımızın uzun deneyimlere, gözlemlere dayanan yargılarını genel kural, bilgece düşünce ya da öğüt olarak veren ve kalıplaşmış bir biçimi olan, benimsenmiş kısa, özlü sözlerle **atasözü** denir.
- » Ak akçe kara gün içindir.
- » Güvenme varlığa, düşersin darlığa.
- » Dost ile ye, iç; alışveriş etme.

Atasözlerinin Özellikleri

- ➔ Atasözlerinin kısa ve özlü bir anlatımı vardır. Az sözle çok şey ifade edilir.
- » "Her çok azdan olur." atasözü tasarruflu olmakla ilgili geniş bir anlam ifade etmektedir.
- ➔ Atasözleri öğüt (nasihat) verir.
- » Ulular köprü olsa basıp geçme.
- » İşten artmaz, dişten artar.
- ➔ Atasözleri kalıplaşmış sözlerdir. Bu nedenle atasözlerinde yer alan hiçbir sözcük değiştirilemez.
- » Akan su yosun tutmaz. (**Doğru**)
Akan su balçık tutmaz. (**Yanlış**)
- ➔ Anonim ürünlerdir yani söyleyeni belli olmayan söz gruplarıdır.
- » "Ağaç yaprağıyla gürler.", "Mum dibine ışık vermez." gibi atasözlerinin ilk olarak kim tarafından söylendikleri bilinmemektedir.
- ➔ Atasözlerinde genellikle mecazlı bir söyleyiş vardır. Gerçek anlamlı olan atasözleri de vardır.
- » Sağlık varlıktan yeğdir. (**Sağlıktan büyük zenginlik olmaz.**)
- » Bir göz ağlarken öbür göz gülmez. (**Keder veya sıkıntı varken dostlar, akrabalar eğlenmemelidir.**)

1.

Etkinlik

Metin Analizi

Aşağıdaki soruları metinden hareketle cevaplayınız.

ATASÖZÜ VE DEYİMLERDE KALAN MAHALLELER

Eskiden bir “mahalle komşuluğu” vardı. Yeri geldiğinde akrabalıktan öte bir yakınlık, birlik ve beraberlik demektir bu. Zaten onların oluşturduğu bu bütünlüğe “mahalleli” denirdi. Aynı mahallede oturuyor olmanın bu insanlara yüklediği maddi ve manevi sorumluluklar çevresinde o kadar geniş bir halk kültürü oluşmuş idi ki bunu bir başka milletin kültüründe görmek sanırım kolay kolay mümkün olmaz. “Ev komşusu”, “kapı komşusu”, “bahçe komşusu” bütün bu yakınlıkların farklı adları olmuştur hep. Bu toplumda “komşu komşunun külüne muhtaç” idi bir zamanlar. Ev almadan önce komşu alınırdı aynı şekilde. Hatta öyle ki “Komşunun iti bile komşuya ürümez.” idi. Bu ilişkiler o kadar saygıdeğer idi ki yabancılar “komşuyu komşudan sorarlardı.” Çünkü o mahalledeki “komşuluk kardeşlikten ileri”ydi. Mesela “komşu kapısına çevirmek” deyim; komşusunun evini kendi evi gibi bilmenin ve zamanlı zamansız, olur olmaz vakitlerde “çat kapı” komşuya uğramanın diğer adıydı aslında. Bunun adı sadece “samimiyet” ve “yakınlık” idi. “Komşu ekmeği komşuya borçtu.” o zamanlar. “Komşu hakkının Tanrı hakkı olduğu”na inanılırdı her zaman. Bu yüzden “komşuda pişenin komşuya düşmediği” pek nadirdi. Zira o komşuluklarda herkes, Hz. Muhammed’in “Komşusu aç iken tok yatan bizden değildir!” uyarısıyla diken üstünde yatar kalkardı. (...)

Hayatımızdan bir yıldız gibi kaybolup giden sadece “mahalle” değildi kuşkusuz. Onunla birlikte çok şey kaybettik... İşte yukarıda belki sadece bir kısmını sayabildiğimiz terimler, kavramlar, deyimler ve atasözleri... Mahalle ile birlikte onlar da güzel Türkçemizi sessizce terk edip gitti. Bir daha geri dönerler mi, bilinmez. (...)

Rıdvan CANIM (Düzenlenmiştir.)

1. Metinde hangi atasözlerinden bahsedilmiştir?

•
•
•
•
•

2. Metinde hangi deyimden bahsedilmiştir? Metne göre bu deyim ne anlama gelmektedir?

.....
.....
.....
.....
.....

3. Metinde komşuluk ile ilgili hangi özdeyişe yer verilmiştir?

.....
.....

4. Eskiden komşuyu kime sorarlardı?

.....

5. Metne göre “mahalle komşuluğu” ne demektir?

.....
.....
.....

6. Metne göre “mahalleli” ne demektir?

.....

7. Mahalle komşuluğu ile oluşan yakınlıklara başka hangi adlar verilmektedir?

.....

8. Mahalle komşuluğu ile oluşan yakınlıklara başka hangi adlar verilmektedir?

.....

9. Hayatımızdan kaybolup giden nedir ve Türkçemizi bu şekilde terk edip giden başka hangi kavramalar vardır?

.....
.....
.....

1 ve 2. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

“1937 yılının bahar mevsimiydi. Atatürk Orman Çiftliği'ne gidiyorduk. Çiftliğin o bölümü meyve bahçesiydi ve fidanlar sıra sıra dikilmişti. Atatürk, bu eski çorak topraklar üzerindeki, meyve bahçesi hâline gelmiş olan bu yerlere neşe ile bakıyordu. Yol kenarlarında ameleler çalışıyor ve fidanlar dikiyorlardı. Atatürk birden şoföre, “Dur!” diye bağırdı. Aşağı indiği vakit orada olanlara “Burada bir iğde ağacı vardı, o nerede?” diye sordu. Kimse iğde ağacını bilmiyordu çünkü orada çalışanlar, yenilerini dikmekle meşgul idiler.

Atatürk'ün biraz evvelki neşesi kalmamıştı. Çünkü çiftliğin ilk günlerinin bir hatırası yerinden çıkarılmış ve yok olmuştu. Yol boyunca yürüyerek iğde ağacını aradık.

1. Aşağıdaki hikâye unsurlarını metinden hareketle bulunuz. (4+2+2+2= 10 puan)

Olay: (4 puan)
Kişiler: (2 puan)
Yer (Mekân): (2 puan)
Zaman: (2 puan)

2. Metne göre Atatürk'ün neşesini kaçıran olay nedir? Yazınız. (5 puan)**3. Aşağıda verilen paragrafların hangi paragraf türünü (betimleme, öyküleme, tanıtmaya, sıralı-kronolojik metin) örneklendirdiklerini yazınız. (5+5+5= 15 puan)**

Evi tuttum ve taşınma hazırlıklarına başladım. Önce eşyalarımı toparlayıp koliledim, sonra nakliye firmasıyla anlaştım. Taşınma günü geldiğinde, sabah erken saatlerde nakliye aracına eşyalarımı yükleyip yeni evime doğru yola çıktım. Yeni evime yerleşip eşyalarımı düzenlemek birkaç günümü aldı ama sonunda her şey yerli yerine oturdu ve ben de yeni hayatıma başlamış oldum.

Kasabanın birinde Eda ve Öykü adında iki kız kardeş yaşarmış. Bu kasabanın bir gün aniden tüm renkleri kayboluvermiş. Tüm kasaba halkı bu duruma çok üzülmüş. Artık bu kasabada her şey griymiş. Gökyüzü, nehirler, ormanlar, çiçekler, kelebekler ve hatta güneş bile gri renkteymiş.

Teknoloji bağımlılığı; telefon, bilgisayar, akıllı cihazlar ve oyun konsolları gibi dijital aygıtların aşırı ve kontrolsüz kullanımına denir. Araştırmalara göre ABD'de her sekiz kişiden biri teknoloji bağımlısı olarak hayatını sürdürmektedir. Ülkemize ilişkin 2015 yılı raporlarında ülke nüfusunun yüzde 55,9'unun internet kullandığı görülmektedir. Bu sayı son yıllarda daha da artmıştır.

4. Aşağıdaki metinde altı çizili geçiş ve bağlantı ifadelerinin hangi işlevde (özetleme, ekleme, örnekleme, vurgulama, zıtlık) kullanıldıklarını yazınız. (2+2+2+2+2= 10 puan)

Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu (.....) ve ilk cumhurbaşkanıdır. (.....) Özellikle eğitim ve modernleşme alanlarında yaptığı reformlarla tanınır. (.....) Mesela, kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi, bu reformların önemli bir parçasıdır. (.....) Ama Atatürk'ün vizyonu sadece bu reformlarla sınırlı değildi; sanayi, tarım ve kültürel alanlarda da büyük değişiklikler gerçekleştirdi. (.....) Sonuç olarak Atatürk'ün liderliği ve reformları, Türkiye'nin modern bir ulus devleti hâline gelmesinde kritik bir rol oynamıştır.

5. Kişiler; davranışlarını, alışkanlıklarını ve karakterini genç yaşlarda kazanırlar. Unutulmamalıdır ki gençlik dönemi bireyin kişiliğini şekillendirmede önemli bir zaman dilimidir. Kişi, genç yaşlarda doğru değerleri öğrenip olumlu alışkanlıklar kazanırsa ilerleyen yaşlarda bu temel üzerine daha sağlam bir karakter inşa edebilir.

Bu parçada bahsedilen atasözümüz nedir? Yazınız. (5 puan)

6. Selamlaşma bildiren kalıp sözlere beş örnek yazınız. (2+2+2+2+2= 10 puan)

7. Aşağıda serim ve düğüm bölümleri verilen hikâyenin çözüm bölümünü, olay akışına uygun bir şekilde büyük harflerin ve noktalama işaretlerinin kullanımına da dikkat ederek iki ya da üç cümleyle tamamlayınız. (10 puan)

Bir zamanlar, Anadolu'nun kalbinde küçük bir köy vardı. Bu köy, Kurtuluş Savaşı'nın sona ermesinden hemen sonra, büyük değişimlerin eşiğindeydi. Herkesin dilinde aynı isim vardı: Mustafa Kemal Atatürk.

Köyün ileri gelenlerinden Ali Ağa, Atatürk'ün reformlarını duyar duymaz heyecanlanmıştı. Özellikle eğitim alanında yapılan yenilikler, onu derinden etkilemişti. Ama köyde bazıları bu yeniliklere karşı çıkıyordu. Geleneklere sıkı sıkıya bağlı olanlar, eski düzenin bozulmasından korkuyordu. Ali Ağa, köydeki bu direnişi kırmak ve herkesi yeni düzene uyum sağlamaya ikna etmek için büyük bir çaba harcamaya karar verdi. Bir gün, köy meydanında büyük bir toplantı düzenlendi. Ali Ağa; Atatürk'ün ülke için ne denli büyük fedakarlıklar yaptığını, yapılan reformların geleceği nasıl şekillendireceğini anlattı ve herkes anlatılanlardan çok etkilendi.

Sonuç olarak

8. • Çıngırağın her çekilişinde ikisinin de heyecandan yürekleri ağızlarına geliyor.
• Oğlu sınavı kazandı diye havalara uçuyordu
• Şöyle kenara göze batmayacak bir masaya iliştik.
• Sanatçılara saygı gösterenler, onları el üstünde tutmak isteyenler de çok azdır.
• Anlattıklarına göre ben küçükken ele avuca sığmaz haşarı bir çocuktum.

Yukarıdaki cümlelerde geçen deyimlerin anlamları aşağıda verilmiştir. Bu deyimleri cümlelerden bularak anlamlarının karşısına yazınız. (2+2+2+2+2 = 10 puan)

Çok sevinmek :

Zapt edilmemek :

Aşırı derecede görünür olmak :

Birdenbire çok korkmak :

Bir kimseye çok saygı ve sevgi göstermek:

9. Bir zamanlar yoksul bir eskici varmış, eski ayakkabıları onarırmış. Bir yandan işini yaparken bir yandan da şarkı söylemiş. Sabahtan akşama kadar böyle geçirirmiş zamanını. Oradan gelip geçenler eskicinin şarkılarına bayılır, öyle durup hayranlıkla dinlerlermiş. O da beğenildiğini görünce büsbütün coşar, mutlu mu mutlu, gırtlığının tüm gücüyle söyler de söylemiş artık. Ama bir de komşusu varmış ki tam karşıtıymış bizim eskicinin, tam bir para babasıymış. Zenginlik içinde yüzer, çok az şarkı söyler, çok da az uyurmuş. Sabaha karşı uykuya dalınca da bizim para babası yiyecek ve içecekler gibi uykunun da pazarda satılmamasından yakınmaya başlamış.

Yukarıdaki metnin içeriğine uygun bir başlık bulup aşağıdaki boşluğa yazınız. (5 puan)

10. **Aşağıdaki metinden hareketle verilen soruları cevaplayınız. (5+5+5+5= 20 puan)**

Kına, Orta Doğu ve Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde yetişen kına ağacının yapraklarının kurutulması ile elde edilen bir tozdur. Bir miktar su katılarak macunsu bir kıvam hâline getirilen bu toz; çoğunlukla el, ayak ve saçta sürülür. Buna "kına yakmak" da denir. Eski çağlardan beri özellikle kadınlar tarafından daha çok süslenmek için kullanılmaktadır. Kınanın cilt hastalıklarının tedavisinde, ayak mantarının giderilmesinde ve ağız iltihaplarının kurulmasında etkili olduğu bilinmektedir. Türk kültüründe kurban edilecek hayvanlara, asker adaylarına ve evlenecek çiftlere adanmış olmanın işaretiyle yakılır. Kınanın, yeşil kına ve Hint kınası olmak üzere iki çeşidi vardır.

a) Bu tanıma paragrafında hangi nesne tanıtılmıştır?

b) Metne göre "kına yakmak" ne demektir?

c) Türk kültüründe adanmış olmanın işaretiyle kimlere kına yakılır?

d) Kına hangi durumlarda etkilidir?

MEB'İN YENİ
100'Ü

ÖZETİN
ÖZETİ

ETKİNLİKLER

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

YAZILI
SENARYOLARI

AKILLI
TAHTA

5. SINIF

SÜREÇ
ODAKLI

3. Tema

Türkçe Defterim

Ekstra Ücretsiz
Dijital Platform

3000

Çözümlü Soru
ve Sınırsız

Deneme
Sınavları

5. SINIF TÜRKÇE

Bu fasikülün basım, yayım ve satış hakları Editör Yayınevine aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan; fasikülün tümünden veya bölümlerinden, yönergelerinden, ölçme araçlarından, etkinliklerinden ve fasiküldeki modellemelerden esinlenmek, bunları taklit etmek veya benzerini yapmak suçtur. Aynı zamanda elektronik yollarla, fotokopi yoluyla, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz veya dağıtılamaz.

Editör

Turgut MEŞE

Yazar

Komisyon

ISBN

978-605-280-626-5

Sertifika No

40447

Baskı ve Cilt

Özgür WEB Matbaacılık

ANKARA

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.editoryayinevi.com

İÇİNDEKİLER

3. TEMA

► SÖZ SANATLARI.....	35
► CÜMLEDE ANLAM	41
► METİN TÜRLERİ	55
► DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI	61
► İSİMLER (ADLAR).....	67
► 1. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI / SENARYO - 1	75
► 1. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI / SENARYO - 2	78

SÖZ SANATLARI

- Söz sanatları; metinlerde anlatımı zenginleştirmek, ifadenin etkisini artırmak ve ifadeyi daha anlaşılır kılmak için kullanılır. Amaç az sözle çok şey anlatmaktır. Düzyazıda da kullanılır ancak daha çok şiirlerde karşımıza çıkar.
- Benzetme, kişileştirme ve konuşurma başlıca söz sanatlarıdır.

Benzetme (Teşbih)

- Bir sözü daha etkili hâle getirmek için aralarında benzerlik ilişkisi bulunan iki kavram ya da varlıktan güçsüz olanın güçlü olan gibi gösterilmesine **benzetme (teşbih)** denir.
 - ⇒ Sert nesnelere için "taş gibi" benzetmesi yapılır. (Nesneler, dokusu bakımından taşla benzetilir.)
 - Taş gibi sert bir kalbi vardı. (Kişinin kalbi, acımasız olmasından dolayı, taşla benzetilmiştir.)
 - ⇒ Kurnaz kişiler için "tilki gibi" benzetmesi yapılır. (Kişiler, davranışları bakımından tilkiye benzetilir.)
 - Tilki gibi kurnazdı Selim. (Selim, sergilediği davranışlardan dolayı tilkiye benzetilmiştir.)
- Tam bir benzetme cümlesinde, benzetmenin dört ögesi bulunur.

Benzeyen

Benzerlik ilişkisinde güçsüz olanıdır.

Kendisine Benzetilen

Benzerlik ilişkisinde güçlü olanıdır.

Benzetme Yönü

Benzeyen ile benzetilen arasındaki ortak yöndür.

Benzetme Edatı

Benzeyen ile benzetilen arasındaki benzerlik ilişkisini kuran sözcüktür.

- "Pamuk gibi yumuşak elleriyle çiçek topluyordu." cümlesindeki benzetme sanatını bulalım:
 - ⇒ Kendisine Benzetilen: pamuk
 - ⇒ Benzetme Yönü: yumuşak
 - ⇒ Benzeyen: eller
 - ⇒ Benzetme Edatı: gibi

Pamuk, yumuşak olma özelliği ile bilinir. Cümlede de pamuğun bu özelliğine işaret edilerek "eller", yumuşak olma özellikleri bakımından "pamuğa" benzetilmiştir.

- Bin atlı, akınlarda çocuklar gibi şendik
 - ⇒ Kendisine Benzetilen: çocuklar
 - ⇒ Benzetme Yönü: şen olma
 - ⇒ Benzeyen: bin atlı
 - ⇒ Benzetme Edatı: gibi

- Benzetme olayının olduğu bir cümlede benzetmenin tüm ögeleri yer almayabilir. Benzeyen ve kendisine benzetilen asıl ögelerdir, diğer ögeler kullanılmadan da benzetme sanatı yapılabilir.

- Servi boyu insanı tedirgin ediyordu.

↓
Kendisine benzetilen

↘
Benzeyen

⇒ Cümlede sadece benzeyen ve kendisine benzetilen ögeler kullanılmıştır. Diğer iki benzetme ögesine yer verilmemiştir. Servi, ince ve uzun olma özellikleri bakımından bilinen bir ağaç türüdür. Bundan dolayı kişinin boyu serviye benzetilmiştir.

1.
Etkinlik

Metin Analizi

Soruları, verilen şiire göre cevaplayarak kavram haritasını tamamlayınız. (Her doğru cevap 10 puandır.)

VATAN DESTANI

O kadar dolu ki toprağın şarla,
Bir değil, sanki bin vatan gibisin.
Yüce dağlarına çöken dumanla
Göklerde yazılı destan gibisin.

Hep böyle bulutlar içinde başın,
Hilâli kucaklar her vatandaşın.
Geçse de asırlar, tazedir yaşın,
O kadar leventsin, fidan gibisin.

Çiçeksin, bayılır kuşlar kokundan,
Her dalın bir yay ki zümrüt okundan
Müjdeler fısıldar Ergenekon'dan:
Bu sese gönülden hayran gibisin.

Ey bütün cihana bedel Türkeli,
Açtığın cenklerin yoktur evveli.
Tarih bir nehir ki coşkundur seli.
Sen ona nispetle, umman gibisin.

Bir yandan hep böyle taşkın, köpürdün,
Bir yandan cefalı bir ömür sürdürdün,
Fakat ne derece ezildinse dün.
Şimdi gene tunçtan kalkan gibisin.

(...)

Halit Fahri OZANSOY
(Kısaltılmıştır.)

Şiirin ilk dördlüğünde "vatan" neye benzetilmiştir?

"Umman gibisin" benzetmesinde vatan neye benzetilmiştir?

Şiirde tarih neye benzetilmiştir?

Şiirin ikinci dördlüğünde "vatan" neye benzetilmiştir?

"Çiçeksin, bayılır kuşlar kokundan" dizesinde ne çiçeğe benzetilmiştir?

Şiirin son dördlüğünde "vatan" neye benzetilmiştir?

"Nispetle" sözcüğünün Türkçe karşılığı olarak ne yazılabilirdi?

Şiirin genelinde hangi duygu ön plana çıkarılmıştır?

Şiirin konusu nedir?

Şiir kimin ağzından yazılmıştır?

0 - 30 Puan Arası	40 - 60 Puan Arası	70 - 90 Puan Arası	100 Puan
Geliştirilmeli	Orta düzeyde	Başarılı	Mükemmel

1 ve 2. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Denizlerdeki dalga oluşumunun nedeni rüzgârlardır. Deniz yüzeyine çarpan rüzgâr, suyu iterek hareketlendirir ve dalgaların oluşmasına neden olur. Rüzgârın şiddeti arttıkça dalgaların yükseklikleri artar. Bunun dışında nadi-ren, denizde meydana gelen ve deniz tabanının çökmesine neden olan bazı olaylar tsunami adı verilen dalgaların oluşmasına yol açabilir. Ayrıca Güneş ve Ay'ın Dünya'ya uyguladıkları kütle çekim kuvvetinin etkisiyle yeryüzündeki sular alçalıp yükselir. Gelgit ya da metcezir adı verilen bu olay sonucunda da denizlerde gelgit dalgaları olarak bilinen dalgalar oluşabilir.

1. Yukarıdaki metnin türünü yazınız. (5 puan)

2. Yukarıdaki metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yolunu yazınız. (5 puan)

3. Aşağıdaki dizelerde yer alan söz sanatını bularak gerekçesiyle birlikte yazınız. (5+5=10 puan)

a. Bir bulut gezer yayla yayla Anadolu'yu
Bir baştan başa selâm götürür.

b. Akdeniz'e sordum:

— Bana kendini tanıtır mısın?

— Memnuniyetle efendim, dedi. Başladı tanıtmaya. Adım, soyadım Akdeniz. Üç kardeşim daha var: Ege, Marmara, Karadeniz. En sevdiğim renk mavi. Bir de tatlı suları severim. Rüzgâr arkadaşım olur. Onunla bazen fırtınacılık oynarız. Yelkenlileri gemileri yüzdürürüz. Hobim ay ile gelgit oynamak.

4. Aşağıdaki cümlelerin "sevinç, özlem, kaygı, yakınma, şaşırma" duygularından hangilerini ifade ettiklerini yayıraç içinde boş bırakılan yerlere yazınız. (2+2+2+2+2=10 puan)

- a) Güzelim ormanları talan edip beton yığınınına çeviriyorlar. (.....)
- b) Memleketimin dağları, bayırları burnumda tütüyor. (.....)
- c) Neden geciktiler, acaba başlarına bir şey mi geldi? (.....)
- d) Yıllardır görmediğim can dostum sokakta birden karşıma çıkmasın mı? (.....)
- e) Yaşasın, haftaya okullar açılıyor ve arkadaşlarımı göreceğim! (.....)

5 ve 6. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Haziran ayının bunaltıcı günlerinden birisiydi. Tarlada hasada gelmiş olan mercimekleri biçiyorduk. Ben de pek büyük sayılmazdım ama kardeşim henüz 2-3 yaşlarındaydı. Bizler kendimizi kaptırmış, orakları sallarken kardeşimin yerdeki bir şeyle oynadığını ve onunla konuşmaya çalıştığını fark ettik. Merak edip yanına gittik ve çok şaşırдық. Oynadığı şey, altın sarısı kocaman bir akrepti. Kuyruğunu dikmiş, kardeşimle cebelleşiyordu. Dik kuyruğu gören kardeşim, onu bir kediye benzetmiş, "pisi pisi" diye sayıklıyordu. Onun bir kedi olmadığını anlatmak çok zor oldu. Kardeşim bir akrep tarafından sokulmadığı için hepimiz derin bir oh çekmiştik.

5. Yukarıdaki metinde geçen bazı sözcüklerin anlamı aşağıda verilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak anlamlarının karşısına yazınız. (2+2+2+2+2=10 puan)

- a) Ürün kaldırma, ekin biçme işi:
- b) Hayvanların çoğunda, gövdenin sonunda bulunan, omurganın uzantısı olan uzun ve esnek organ:
- c) Anlamak veya öğrenmek istemek:
- d) Yarım çember biçiminde yassı, ensiz ve keskin metal bir bıçakla, buna bağlı bir saptan oluşan ekin, ot vb. biçme aracı:
- e) Kıvrık ve kalkık kuyruğunda zehirli iğnesi olan bir tür böcek:

6. Yukarıdaki altı çizili kelimeleri isim ya da fiil olarak sınıflandırıp ilgili kutulara yazınız. (10 puan)

İsimler

.....
.....
.....
.....
.....

Fiiller

.....
.....
.....
.....
.....

7. Aşağıdaki cümlelerin karşısına tabloda verilen anlam özelliklerinden ilgili olanları yazınız. Cümleleri belirten harfleri kullanarak cümleleri öznellik ve nesnellik bakımından sınıflandırınız. (2+2+2+2+2=10 puan)

Neden-sonuç cümlesi	Amaç-sonuç cümlesi	Koşul-sonuç cümlesi	Karşılaştırma cümlesi
---------------------	--------------------	---------------------	-----------------------

- a) Üç yıldır görmediği köyüne gitmek için yola koyuldu. (.....)
- b) Köylüleri sürekli yalanlarıyla oyaladığı için bence kimse ona inanmıyordu. (.....)
- c) Toplumdaki aksaklıklar giderilirse sorun çözülebilir. (.....)
- d) Ölçülü şiirler, serbest şiirlere göre daha kolay ezberleniyor. (.....)
- e) Öznel cümleler: Nesnel cümleler:

8. Aşağıdaki metinden hareketle verilen soruları cevaplayınız. (5+5+5+5=20 puan)

Seni boydan boya sevmişim,
Ta Kars'a kadar Edirne'den.
Toprağını, taşını, dağlarını
Fırsat buldukça övmüşüm.

Sen vatanımsın, ekmeğimsin
Duyduğum, bildiğim zafersin yıllarca..
Zonguldak'ta 63 numara
Nazlı sahiller Akdeniz'de.
Sevdasın ciğerlerimde parça parça
Yarı kalmış dileğimsin.

a) Metnin türü nedir?

b) Metne gelebilecek en uygun başlık nedir?

c) Şiirin ana duygusu nedir?

d) Şairin "sen" diye seslendiği yer neresidir?

9. Benzetme sanatı olan aşağıdaki dizelerde kullanılan benzetme unsurlarını bulup yazınız. (10 puan)

Bir okyanus kadar derindir aşk
Sevgiliye ulaşmak da var ulaşmamak da.

Benzeyen :

Benzetme yönü :

Kendisine benzetilen :

Benzetme edatı :

10. Küçük bir kasabada kendi halinde yaşayan Ali, her sabah aynı parka gidip ağaç altında oturan gün görmüş yaşlı bir adamla sohbet ederdi. Yaşlı adam, kasabanın bilge kişisi olarak tanınırdı. Yaprakların sararmaya başladığı bir eylül sabahında Ali, yaşlı adama sormadan edemedi: "Büyük dede, mutlu olmanın sırrı nedir?" Yaşlı adam gülümsedi ve şöyle dedi: "Mutluluk basit şeylerde gizlidir, genç dostum. Bugünü sev, dünü hatırla, yarını düşünme. İyi bir arkadaşın, güzel bir manzaranın veya sadece bir gülüşün değerini bil. Mutluluk, sana bağlı olan küçük anlarda gizlidir." Ali, yaşlı adamın öğüdünü dinledi. O günden sonra Ali, hayatın küçük zevklerinin tadını çıkarmaya başladı. Her sabah aynı parkta, aynı ağacın altında, mutluluğun sırlarını paylaştığı dostuyla birlikte oturdu.

Bu metnin hikâye unsurlarını aşağıya yazınız. (2+2+2+2+2=10 puan)

Olay Örgüsü :

Kişiler : Zaman :

Mekân : Paragraf türü :

www.ortaokuldata.com Dijital Eğitim Platformunun tanıtım ve kullanım videoları için karekodu okutunuz.

Dijital Eğitim Platformunda Neler Var?

Bu seti alan öğretmen ve öğrencilerin tamamı Dijital Eğitim Platformuna sınırsız sahip olacaktır. Dijital Eğitim Platformunda

- Deneme sınavları çözme,
- Soru çözme,
- Konu çalışması,
- Yapay zeka destekli istatistiksel raporlar alma,
- Süreç odaklı dijital öğrenci takip sistemi,
- Ders kitabının dijital içerikleri,
- Akıllı tahta uygulamaları

gibi birçok özelliğe sahiptir.

Dijital Eğitim Platformu Nasıl Kullanılır?

- Öğretmenin sisteme üye olması
 1. Öğretmen kendisi ortaokuldata.com'dan üyelik yapabilir.
 2. 0 (542) 262 03 37 whatsapp hattından yardım alarak üyelik yaptırabilir.
- Öğretmen, öğrenci listesini sisteme girdikten sonra öğrencilerin kullanıcı adı ve şifreleri otomatik oluşturulacak veya öğrenci listesini 0 (542) 262 03 37 whatsapp hattına göndererek sistem tarafından öğrenci şifreleri oluşturulacaktır.
- Öğrenci, öğretmeninden alacağı şifre ile sisteme giriş yapabilecektir.

* Sınırsız kullanım süresi 1 eğitim-öğretim yılıdır.

5. Sınıf

Soru Bankası, Defterim

6. Sınıf

Soru Bankası, Defterim

7. Sınıf

Soru Bankası, Defterim

8. Sınıf

Soru Bankası, Defterim

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi 1518 Sok.
Mat-Sit İş Merkezi No:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81
www.editoryayinevi.com | bilgi@editoryayinevi.com

Nasıl Sipariş Edebilirim?

Kitapçınızdan talep edebilir veya 0 505 099 24 84 telefon hattından bilgi alabilirsiniz.

9 786052 806265